מתיקות הפרשה

משיחותיו של הגה"צ רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א בעל 'מתיקות התורה'

פרשת וישלח תשפ"ז

לנצח בלי להילחם – סוד כוחו של יעקב אבינו

פָּרָשָׁתֵנוּ פּוֹתַחַת בִּשְׁלִיחַת הַמַּלְאָכִים שֶׁל יַעֲקֹב לְעֵשָׂו שֶׁבָּא לִקְרָאתוֹ וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ, כְּשֶׁבַּהֶמְשֵׁךְ, הַתּוֹרָה מַמְשִׁיכָה וּמְתָאֶרֶת אֶת הַהֶכָנָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל יַעֲקֹב לִפְגִישָׁתוֹ עִם עֵשָׂו בְּדוֹרוֹן תְּפִלָּה וּמִלְחָמָה, וְכֵן אֶת הַפְּגִישָׁה עַצְמָהּ, כַּאֲשֶׁר עֵשָׂו מַמְשִׁיךְ בִּשְׁנָאָתוֹ הַגְּדוֹלָה לְיַעֲקֹב, וּבַסּוֹף הוּא הוֹלֵךְ לְדַרְכּוֹ.

הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֵינָהּ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת חָלִילָה. הַתּוֹרָה הִנָּהּ תּוֹרַת חַיִּים, תּוֹרָה שֶׁמְּלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ אֶת דַּרְכֵי ה' לְכָל דּוֹר וְדוֹר לַכְּלָל וְלַפְּרָט, וְהָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים הֵם הַמַּצְפֵּן שֶׁלָּנוּ כֵּיצַד עָלֵינוּ לִנְהֹג בְּכָל מַצָּב. הַמִּלְחָמָה שֶׁבֵּין יַעֲקֹב לְעֵשָׂו לֹא הָיְתָה מִלְחָמָה לִשְׁעָתָהּ, כְּמוֹ שֶׁהַתּוֹרָה מְתָאֶרֶת שֶׁיַּעֲקֹב נֶאֱבָק עִם שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו, עִם הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וּבְכָל דּוֹר וָדוֹר הַיֵּצֶר וְחֵילוֹתָיו מְנַסִּים לְהִלָּחֵם בַּקְּדֻשָּׁה.

לְכָל אֶחָד יֵשׁ קְשָׁיִים שׁוֹנִים, יְצָרִים שׁוֹנִים וְנִסְיוֹנוֹת שֶׁהוּא מִתְנַסֶּה בָּהֶם. וְעָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ, כֵּיצַד הוּא עָמַד בְּשָׁעָה שֶׁל קְשִׁי וְלִצְעֹד בְּדַרְכּוֹ.

בָּרֹאשׁ וּבָרִאשׁוֹנָה עָלֵינוּ לָדַעַת שֶׁהַיֵּצֶר הָרַע מְנַסֶּה לְהַשְׁלוֹת אוֹתָנוּ בִּשְׁעַת הַנִּסָּיוֹן עִם בִּלְבּוּל וְחֹסֶר וַדָּאוּת, וְכֵן הוּא מַגְדִּיל אֶת הַנִּסָּיוֹן עִם כָּל מִינֵי דִּמְיוֹנוֹת שָׁוְא, כְּגוֹן שֶׁהוּא מַכְנִיס לָנוּ אֵיזֶה ג'וֹק לָרֹאשׁ שֶׁהַדֶּשֶׁא שֶׁל הַשֵּׁנִי יָרֹק יוֹתֵר – בִּזְמַן שֶׁהַהֵפֶךְ הוּא הַנָּכוֹן – וְכָךְ הוּא מְנַסֶּה לְלַכֵּד אוֹתָנוּ בִּרְשָׁתוֹ. אוּלָם עָלֵינוּ לִזְכֹּר שֶׁאֲנַחְנוּ עַבְדֵי ה', לֹא לְהִתְפַּתּוֹת לְתַעְתּוּעֵי הַיֵּצֶר, וְלֹא לַחֲשֹׁב שֶׁאֲנַחְנוּ שְׁבוּיִים בְּיָדוֹ, וְאֵין לָנוּ כֹּחַ לַעֲמֹד אֵיתָנִים כִּרְצוֹן הַבּוֹרֵא.

כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בַּמִּדְרָשִׁים, שֶׁגַּם כַּאֲשֶׁר אַבְרָהָם אָבִינוּ הָלַךְ לַעֲקֹד אֶת יִצְחָק, הַיֵּצֶר הָרַע הִגִּיעַ עִם כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת שׁוֹנִים. הוּא עָשָׂה יָם גָּדוֹל, עַד שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ זָעַק לַה' הִגִּיעוּ מַיִם עַד נָפֶשׁ, וְכֵן הִתְחַפֵּשׂ לְזָקֵן וְעוֹד, לְלַמְּדֵנוּ שֶׁבְּכָל פַּעַם הַיֵּצֶר הָרַע מַטְעֶה אֶת הָאָדָם בְּתַעְתּוּעִים שׁוֹנִים, וְעָלֵינוּ לָצֵאת מֵהַבּוּעָה שֶׁהַיֵּצֶר מְנַסֶּה לְהַכְנִיס אוֹתָנוּ לְתוֹכָהּ, וּלְהַאֲמִין שֶׁה' יוֹצִיא אוֹתָנוּ מֵהַמֵּיצַר לַמֶּרְחָב.

וּכְשֵׁם שֶׁאָנוּ רוֹאִים אֵצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁבִּשְׁעַת הַנִּסָּיוֹן וְהַקְּשִׁי הוּא עָצַר וְהֵכִין אֶת עַצְמוֹ לִשְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים כָּךְ גַּם אָנוּ צְרִיכִים לַעֲרֹךְ חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ.

וּנְפָרֵט אֶת הַדְּבָרִים. הִנֵּה, בִּלְשׁוֹן חַז"ל נֶאֱמַר שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ נִגַּשׁ קֹדֶם לְדוֹרוֹן וְאַחַר כָּךְ לַתְּפִלָּה, וְאִלּוּ בַּפְּסוּקִים נִרְאֶה שֶׁיַּעֲקֹב קֹדֶם כֹּל נִגַּשׁ לַתְּפִלָּה וְאַחַר כָּךְ לְדוֹרוֹן, וְאֶפְשָׁר לְבָאֵר שֶׁעֶצֶם הַתְּפִלָּה שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ פּוֹתֵחַ בְּהוֹדָאָה זֶהוּ הַדּוֹרוֹן לַה' כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "אֱלֹקֵי אֲבִי אַבְרָהָם, וֵאלֹקֵי אֲבִי יִצְחָק, ה' הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ: קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדֶּךָ, כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת". יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא שׁוֹקֵעַ בְּתוֹךְ הַקְּשִׁי, הוּא עוֹצֵר וּמִתְבּוֹנֵן כַּמָּה טוֹב וְחֶסֶד ה' נוֹתֵן לוֹ, כַּמָּה הַשְׁגָּחָה ה' הִשְׁגִּיחַ עַל אַבָּא שֶׁלּוֹ וְעַל סַבָּא שֶׁלּוֹ, וְכֵעֵת ה' מַשְׁגִּיחַ גַּם עָלָיו, לְלַמְּדֵנוּ שֶׁלֹּא נִשְׁקַע בְּתוֹךְ הַקְּשִׁי כִּרְצוֹן הַיֵּצֶר הָרַע אֶלָּא נַעֲצֹר וְנִתְבּוֹנֵן בְּכָל הַטּוֹב הַמְּרֻבֶּה שֶׁה' נוֹתֵן לָנוּ וְאֶת הַהַרְוָחוֹת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּתוֹךְ הַקְּשָׁיִים.

וְיֵשׁ בָּזֶה רֹבֶד נוֹסָף. לְאָרְךְ כָּל הַדֶּרֶךְ, הַתּוֹרָה מְפָרֶטֶת אֶת הַהִתְגּוֹשְׁשׁוּת שֶׁבֵּין יַעֲקֹב לְעֵשָׂו, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבָה הַתּוֹרָה כְּבָר בַּתְּחִלָּה, "וַיִּתְרוֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ", וְכָתַב רַשִׁ"י, מְרִיבִים בְּנַחֲלַת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. וְזֶה מַמְשִׁיךְ בִּמְכִירַת הַבְּכוֹרָה, בַּבְּרָכוֹת, בַּפְּגִישָׁה כָּאן, וְעַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, כַּאֲשֶׁר הַשְּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים בָּאִים לִקְבֹּר אֶת יַעֲקֹב אָבִינוּ בַּמָּקוֹם שֶׁקָּנָה מֵעֵשָׂו, וְשׁוּב עֵשָׂו נִצָּב וּמַפְרִיעַ לִקְבוּרַת יַעֲקֹב. וְחַז"ל אוֹמְרִים שֶׁהַוִּכּוּחַ הַזֶּה מַמְשִׁיךְ עַד בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ עַל הַפָּסוּק, וּלְאֹם מִלְאֹם יֵאָמֵץ כְּשִׁירוּשָׁלַיִם חֳרֵבָה צוֹר מְיֻשֶּׁבֶת, וּכְשָׁצוֹר חֳרֵבָה יְרוּשָׁלַיִם נִבְנֵית.

וְכָאן בַּפָּרָשָׁה שֶׁלָּנוּ, כַּאֲשֶׁר הָעִמּוּת הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים, הַתּוֹרָה מַדְגִּישָׁה לָנוּ אֶת הַמַּהֲלָךְ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ. וְיסוֹד הַכֹּל, שֶׁלַּמְּרוֹת שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה בְּשָׁעָה שֶׁל קְשִׁי גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ", בְּכָל זֹאת יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מְאַבֵּד עֶשְׂתּוֹנוֹת, חְלִילָה. אַדְרַבָּה, יַעֲקֹב אָבִינוּ נוֹקֵט בְּכָל דַּרְכֵי הַפְּעָלָה לְפִרְטֵי הַפְּרָטִים, כָּךְ שֶׁגַּם כַּאֲשֶׁר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִגַּשׁ לַתְּפִלָּה, הוּא פּוֹתֵחַ בְּהוֹדָאָה, "קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת" - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לַמְּרוֹת שֶׁאֲנִי בִּזְמַן שֶׁל קְשִׁי, אֲנִי רוֹאֶה אֶת כָּל הַטּוֹב, לֹא הָיָה לִי כְּלוּם, בָּאתִי לְחָרָן בְּעֵרוֹם וּבְחֹסֶר כֹּל, וְכֵעֵת יֵשׁ לִי מִשְׁפָּחָה נִפְלָאָה וּגְדוֹלָה, וְשֶׁפַע עָצוּם.

אַחַר כָּךְ יַעֲקֹב אָבִינוּ מִתְפַּלֵּל וְנִגַּשׁ לְדוֹרוֹן, כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ הִתְבּוֹנֵן שֶׁמִּמַּחְלֹקֶת עִם עֵשָׂו לֹא יֵצֵא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיִּירָא - שֶׁמָּא יֵהָרֵג וַיֵּצֶר לוֹ - שֶׁמָּא יַהֲרֹג", וְלָכֵן יַעֲקֹב אָבִינוּ נוֹתֵן אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת וְשֶׁפַע שֶׁל בָּקָר וְצֹאן בִּכְדֵי לְפַיֵּס אֶת עֵשָׂו. הֵן אֱמֶת שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ קָנָה אֶת הַבְּכוֹרָה, וְהַבְּרָכוֹת מַגִּיעוֹת לוֹ בְּיֹשֶׁר, וְעֵשָׂו סְתָם מִתְנַכֵּל אֵלָיו, אֲבָל יַעֲקֹב לֹא מְחַפֵּשׂ לִהְיוֹת צוֹדֵק, יַעֲקֹב אָבִינוּ רוֹצֶה לְסַיֵּם אֶת הַסִּפּוּר עִם עֵשָׂו וְלִשְׁלֹחַ אוֹתוֹ לְשֵׂעִיר בְּלִי מַחְלוֹקוֹת.

מֵאִידָךְ אֵצֶל עֵשָׂו אָנוּ רוֹאִים שֶׁלְּאָרְךְ כָּל הַדֶּרֶךְ הוּא מַרְגִּישׁ מִקְפָּח. כְּמוֹ שֶׁאָמַר לְיִצְחָק אָבִינוּ, וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם, וְגַם אַחַר כָּךְ, כַּאֲשֶׁר יַעֲקֹב בָּא לְהִקָּבֵר בַּמְּעָרָה שֶׁקָּנָה מִמֶּנּוּ בְּכֶסֶף

מָלֵא, עֲשֵׂו שׁוּב מַרְגִּישׁ מְקֻפָּח, כִּי כַּאֲשֶׁר אָדָם עָסוּק בְּמְרִיבָה, כַּאֲשֶׁר לֹא טוֹב לוֹ, אֵין לוֹ זְמַן אֲפִלּוּ לַעֲצֹר וּלְהִתְבּוֹנֵן עַל מַה הוּא רַב, וְהוּא מוּכָן לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַכֶּסֶף בִּשְׁבִיל הַמְּרִיבָה שֶׁלּוֹ. מֵאִידָךְ יַעֲקֹב אָבִינוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, תַּשְׁקִיעַ כֶּסֶף וְדוֹרוֹן בִּכְדֵי לִקְנוֹת שָׁלוֹם, גַּם אִם אַתָּה צוֹדֵק, וּמִי שֶׁרַב אִתְּךָ טוֹעֶה.

בַּמִּדְרָשׁ מוּבָא עַל הַפָּסוּק, "חָכְמַת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ" זוֹ אִשְׁתּוֹ שֶׁל אוֹן בֶּן פֶּלֶת, שֶׁאָמְרָה לוֹ, "מָה תַּרְוִיחַ מִכָּל הַמְּרִיבָה? הֲלֹא בֵּין אִם מֹשֶׁה יִהְיֶה רֹאשׁ, וּבֵין אִם קֹרַח יִהְיֶה רֹאשׁ, אַתָּה תִּשְׁאֵר תַּלְמִיד, וּמָה תַּרְוִיחַ מִכָּל הַמַּחֲלֹקֶת הַזּוֹ". וְשׁוֹאֲלִים כֻּלָּם שֶׁהֲלֹא זֶה דָּבָר פָּשׁוּט, וּמָה הַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁחָזַ"ל מְיַחֲסִים לָהּ? אֶלָּא שֶׁלַּעֲצֹר בְּאֶמְצַע הַמַּחֲלֹקֶת, זוֹהִי הַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה, כִּי בְּשָׁעַת הַמַּחֲלֹקֶת אָדָם לֹא חוֹשֵׁב, וְהוּא לָהוּט בְּתִסְיסַת הַדָּם לִהְיוֹת הַמְנַצֵּחַ.

וְזֶה מַה שֶׁחָזַ"ל מְסַפְּרִים בְּמַסֶּכֶת גִּטִּין עַל נֵירוֹן קֵיסָר, שֶׁכַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם הוּא עָצַר וְהִתְבּוֹנֵן שֶׁהַקָּבָ"ה רוֹצֶה לְהַחֲרִיב אֶת בֵּיתוֹ וְאַחַר כָּךְ ה' יִפְרַע מִמֶּנּוּ, וּמִיָּד הָלַךְ וְהִתְגַּיֵּר וְנוֹלַד מִמֶּנּוּ רַבִּי מֵאִיר. נוֹרָא נוֹרָאוֹת! בְּרֶגַע אֶחָד שֶׁל חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ, הוּא נֶהֱפַךְ מֵרוֹצֵחַ נוֹרָא, לְאָבִיו שֶׁל הַתַּנָּא הַגָּדוֹל רַבִּי מֵאִיר.

נִמְצָאנוּ לְמֵדִים מִפָּרָשָׁתֵנוּ, שֶׁעָלֵינוּ לִהְיוֹת חֲכָמִים וְלֹא לְחַפֵּשׂ לִהְיוֹת צוֹדְקִים, שָׁוֶה לְהַפְסִיד מַה שֶּׁנִּרְאֶה כְּהֶפְסֵד, בּוֹ בִּזְמַן שֶׁאָנוּ קוֹנִים עַל יְדֵי כָּךְ חַיֵּי נֵצַח, וּבִכְדֵי לִזְכּוֹת לְכָךְ צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן וּלְחַשֵּׁב אֶת הָרְוָחִים שֶׁל הַשְׁתִּיקָה וְהַוִּתּוּר מוּל הַהֶפְסֵד שֶׁיֵּצֵא לָנוּ מֵהַמַּחֲלֹקֶת.

יָדוּעַ הַמַּעֲשֶׂה עַל הַגָּאוֹן רַבִּי נִסִּים קָרֶלִיץ, זצוק"ל שֶׁאַחַד הַשְּׁכֵנִים בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ תַּשְׁלוּם גָּבוֹהַּ עַל תִּקּוּן סְתִימָה, שֶׁנַּעֲשְׂתָה בְּעִקְבוֹת הַצְּבִיעָה שֶׁצָּבְעוּ בְּבֵיתוֹ שֶׁל הגר"נ קָרֶלִיץ, ור' נִסִּים שִׁלֵּם לוֹ עַל אֲתַר לַמְרוֹת שֶׁבִּכְלָל לֹא צָבְעוּ בְּבֵיתוֹ, וְלַמְרוֹת שֶׁצָּבַע לֹא סוֹתֵם אֶת הַצַּנֶּרֶת, וּבְנוֹסָף הֵם בִּכְלָל לֹא מְחֻבָּרִים לְאוֹתָהּ צַנֶּרֶת שֶׁנִּסְתְּמָה, וְהִסְבִּיר לְמְקָרְבָיו שֶׁבִּכְדֵי לַחְסֹךְ מְרִיבָה עִם שְׁכֵנִים שָׁוֶה לְשַׁלֵּם סְכוּם הָגוּן.

וְזֶה לֹא רַק בֵּין שְׁכֵנִים, כִּי אִם וּבְעִקָּר בַּבַּיִת, כַּאֲשֶׁר נַעֲצֹר לִרְגַע בְּשָׁעָה שֶׁהַכַּעַס מְנַסֶּה לְהִתְגַּבֵּר עָלֵינוּ, וְנַנִּיחַ אֶת הַשָּׁלוֹם בַּיִת אוֹ אֶת נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד עַל הַכַּף, נֵדַע שֶׁגַּם אִם בְּטָעוּת אוֹ בְּכַוָּנָה הַיֶּלֶד עָשָׂה מַעֲשֶׂה לֹא טוֹב, אוֹ שָׁבַר אֵיזֶה כְּלִי, בְּכָל זֹאת הַמִּלִּים הַלֹּא טוֹבוֹת אוֹ הַתָּווִית הַפְּגוּמָה שֶׁנַּדְבִּיק לוֹ, חֲמוּרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהַנֶּזֶק שֶׁנִּגְרַם כְּתוֹצָאָה מִמַּעֲשָׂיו.

וְכָךְ בְּמִקּוֹם לִכְעֹס, נֵדַע לְהָעִיר בְּחָכְמָה, וּלְבִנּוֹת בְּמִקּוֹם לַהֲרֹס. כְּמוֹ שֶׁמְּסַפֵּר עַל רַבִּי אַרְיֵה לֵוִין, זצוק"ל, שֶׁהָיָה מַשְׁגִּיחַ בְּחֵידֶר, עֵין חַיִּים, וּבְכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ הָיוּ מְחַלְּקִים לַיְלָדִים פּוּדִינְג שׁוֹקוֹלָד, יֶלֶד אֶחָד עָבַר בַּפַּעַם הַשְּׁנִיָּה לְקַבֵּל מֵהַפּוּדִינְג, וְכַאֲשֶׁר הָאַחְרַאי שֶׁחִלֵּק אֶת הַפּוּדִינְג, תָּפַס אוֹתוֹ עַל חַם, הוּא לֹא נָתַן לוֹ, וְכָעַס עָלָיו, וְאוֹתוֹ יֶלֶד שֶׁהָיָה כָּאוּב וְכָעוּס, הָפַךְ אֶת כָּל הַסִּיר עִם הַפּוּדִינְג, שֶׁבְּאוֹתָם שָׁנִים - שְׁנוֹת הַצֶּנַע, הָיָה יָקָר מְאוֹד. לְמָחֳרָת קָרָא ר' אַרְיֵה לֵוִין לַיֶּלֶד לְחַדְרוֹ, וְהִגִּישׁ לְפָנָיו מָנָה נוֹסֶפֶת שֶׁל פּוּדִינְג חַם.

וְכֵן עוֹד סִפּוּרִים דּוֹמִים עַל רַבִּי אַרְיֵה, שֶׁיָּדַע בְּחָכְמָתוֹ הַגְּדוֹלָה לִבְנוֹת אֲנָשִׁים וּלְהוֹצִיא יָקָר

מְזוֹלֵל, כִּי בִּכְדֵי לְרוֹמֵם נְשָׁמוֹת לֹא צָרִיךְ כּוֹחַ, צָרִיךְ שֵׂכֶל, כְּמַאֲמַר הַכָּתוּב, "חָכְמַת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ", חָכָם זֶה מִי שֶׁרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד, מִי שֶׁלֹּא נִכְנַס לַדִּמְיוֹן וְהַתַּעְתּוּעַ שֶׁהוּא רוֹאֶה כָּעֵת בִּשְׁעַת הַנִּסָּיוֹן, וּמִסְתַּכֵּל בְּרֹאשׁ גָּדוֹל, מִסְתַּכֵּל קָדִימָה, מָה יֵצֵא מֵהַיֶּלֶד, מָה יֵצֵא מֵהַשָּׁלוֹם בַּיִת שֶׁלִּי, אֵיזֶה בַּיִת אֲנִי יָכוֹל לִבְנוֹת, וְחַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה בַּיִת אֲנִי יָכוֹל לַהֲרֹס.

כְּשֵׁם שֶׁאֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ הַיֵּצֶר הָרַע נִסָּה אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת, וְנִסָּה לְהַכְנִיס בָּל מִינֵי תַּעְתּוּעִים שֶׁל יָם, וְאִישׁ זָקֵן וְכַדּוֹמֶה, כָּךְ בְּכָל מִלְחָמָה שֶׁלָּנוּ, הַיֵּצֶר הָרַע מַכְנִיס לָנוּ דִּמְיוֹן, שֶׁבִּגְלַל מַעֲשָׂיו שֶׁל .... הָעוֹלָם נֶחֱרַב וְהַיָּם נִשְׂרָף. וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהָשִׁיב מִלְחָמָה הַשְׁעָרָה, אוּלָם כַּאֲשֶׁר נַעֲצֹר וְנִתְבּוֹנֵן, שֶׁלֹּא קָרָה כְּלוּם, נֵדַע אֵיךְ לְהָגִיב בְּחָכְמָה וְלֹא לִשְׁבֹּר אֶת הַכֵּלִים עַל כָּל דָּבָר.

וּכְבָר אָמַר הגראי"ל שְׁטַיְינְמָן, זצוק"ל, נַעַר הָיִיתִי גַּם זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי מִי שֶׁמְּוַתֵּר וּמַפְסִיד. וּפַעַם כְּשֶׁאָמַר לִשְׁתֵּי אֲנָשִׁים שֶׁשָּׁוֶה לָהֶם לְוַתֵּר, הֵם שָׁאֲלוּ, וְכִי הָרַב מוֹרֶה לָנוּ לְהַפְסִיד? וְהָרַב הֵשִׁיב לָהֶם, אֲנִי לֹא אוֹמֵר לָכֶם לְהַפְסִיד, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שֶׁתַּרְוִיחוּ, כִּי וִתּוּר כֻּלּוֹ רֶוַח וְשַׁלְוָה, בָּזֶה וּבַבָּא.

כַּאֲשֶׁר נַעֲצֹר לְרֶגַע נָבִין שֶׁלֹּא שָׁוֶה לִצְעֹד חֲלִילָה בְּדַרְכּוֹ שֶׁל עֵשָׂו, שֶׁעַד הָרֶגַע הָאַחֲרוֹן שֶׁלּוֹ בַּחַיִּים חִפֵּשׂ עַל מָה לָרִיב וּמָה לָקְחוּ מִמֶּנּוּ. כִּי אִם בְּדַרְכּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, וּבִזְכוּת זֶה נִזְכֶּה לְחַיֵּי נֵצַח, בָּזֶה וּבַבָּא אָמֵן.

שְׁרוּלִיק וַיַעְנְקִי מְטַיְּלִים עִם סַבָּא וּמַחֲבִימִים

"יְלָדִים יְקָרִים, גַּם הַיּוֹם נְסַפֵּר לָכֶם סִפּוּר יָפֶה עִם לֶקַח נִפְלָא לַחַיִּים". הַפַּעַם נִפְגְּשׁוּ כֻּלָּם בַּמָּקוֹם הַקָּבוּעַ לַמִּפְגָּשִׁים שֶׁלְּפְנֵי הַנְּסִיעוֹת, וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ מוֹטִי הַנֶּהָג עִם הַטֶּנְדֶּר עָלוּ כֻּלָּם לַהַסָּעָה. כֻּלָּם הִתְיַשְּׁבוּ עַל הַמְּקוֹמוֹת וְסַבָּא פָּתַח וְאָמַר: "הַיּוֹם בְּעֶזְרַת ה' נִסַּע כֻּלָּנוּ לַיָּם". – "אֵיזֶה נִפְלָא", הִכְרִיזוּ כֻּלָּם. מוֹטִי הַנֶּהָג הִתְנִיעַ אֶת הַטֶּנְדֶּר וּפָתַח בִּנְסִיעָה לִכְווּן הַיָּם. סַבָּא פָּתַח בִּ'תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ' וְאַחַר כָּךְ סִפֵּר לְכֻלָּם מֵהַמִּדְרָשִׁים עַל הַפָּרָשָׁה.

כֻּלָּם נֶהֱנוּ מִדִּבְרֵי הַמִּדְרָשׁ הַמְּתוּקִים וְלֹא הִבְחִינוּ בַּנְּסִיעָה שֶׁחָלְפָה בְּיַעֲף. הַטֶּנְדֶּר עָצַר, כֻּלָּם הִסְתַּכְּלוּ מֵהַחַלּוֹן וְהִבְחִינוּ בַּנּוֹף הַנִּפְלָא שֶׁל הַיָּם הַגָּדוֹל שֶׁהִשְׁתָּרַע לְמִלּוֹא עֵינֵיהֶם. "מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ ה' ", אָמַר אַרְיֵה בְּהִתְרַגְּשׁוּת. "רָגַע, רָגַע, יֵשׁ לָנוּ בְּרָכָה מְיֻחֶדֶת עַל הַיָּם", אָמַר סַבָּא, "מִי יוֹדֵעַ מַה מְּבָרְכִים כְּשֶׁרוֹאִים אֶת הַיָּם?" – "עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית", אָמְרוּ מוֹשִׁי וְיַעְנְקִי, וְאִלּוּ שְׁרוּלִיק חִזְקִי זְאֵבִי וְשִׁימְעֹלִ'ה אָמְרוּ "שֶׁעָשָׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל ". – "שְׁנֵיכֶם צוֹדְקִים", אָמַר סַבָּא, "יֵשׁ בָּזֶה מַחְלֹקֶת הַפּוֹסְקִים, וְכֻעֵת נֵרֵד מֵהַטֶּנְדֶּר, נַשְׁקִיף עַל הַיָּם הַגָּדוֹל וּנְבָרֵךְ בְּכַוָּנָה אֶת הַבְּרָכָה". כֻּלָּם יָרְדוּ וּבֵרְכוּ בְּכַוָּנָה וְהִתְעַלּוּ לְסַבָּא שֶׁהָלַךְ לְכִוּוּן עֵץ רָחָב וְגָדוֹל.

כַּאֲשֶׁר סַבָּא הִגִּיעַ לָעֵץ, הוּא הִתְיַשֵּׁב תַּחְתָּיו, וְכָל הַיְּלָדִים הִתְיַשְּׁבוּ סְבִיבוֹ. סַבָּא הִסְתַּכֵּל עַל הַיָּם וְאָמַר: "דָּוִד הַמֶּלֶךְ מְשַׁבֵּחַ אֶת ה' בַּתְּהִלִּים וְאוֹמֵר: "זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדֹלוֹת, שָׁם אֳנִיּוֹת יְהֹלְכוּן, לִוְיָתָן זֶה יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק בּוֹ – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא בַּיָּם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה בְּרִיּוֹת נִפְלָאוֹת, וּבְעִקָּר אֶת הַדָּגִים שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים, וּמְהַלְלִים אֶת ה' עֲלֵיהֶם".

"וְגַם הַגֶּשֶׁם מַגִּיעַ מֵהַיָּם עַל יְדֵי הָאֲדִים שֶׁעוֹלִים לָעֲנָנִים, וְשָׁם ה' מַמְתִּיק אֶת הַמַּיִם הַמְּלוּחִים וּמוֹרִיד לָנוּ גֶּשֶׁם וּמָטָר מָתוֹק לִבְרָכָה. נִכְדִּים יְקָרִים כָּעֵת אֲסַפֵּר לָכֶם סִפּוּר נִפְלָא שֶׁאֵרַע עַל הַיָּם, אֲבָל לִפְנֵי כֵּן נְחַלֵּק לָכֶם רוֹגַלַע'ךְ עִם קִנָּמוֹן שֶׁסַּבְתָּא הֲכִינָה, וּמִיץ שְׁזִיפִים קַר שֶׁגַּם הֲכִינָה סַבְתָּא; תְּבָרְכוּ, תֹּאכְלוּ וְתִשְׂתּוּ, וַאֲנִי אֲפַתֵּחַ בַּסִּפּוּר. שִׁימְעֹלִ'ה, אַתָּה הַפַּעַם תְּחַלֵּק אֶת הָרוֹגַלַע'ךְ, וְאִלּוּ מוֹשִׁי יִמְזֹג לְכֻלָּם מֵהַמִּיץ שְׁזִיפִים". כֻּלָּם בֵּרְכוּ, אָכְלוּ וְשָׁתוּ, וְסַבָּא פָּתַח וְסִפֵּר:

מַעֲשֶׂה בִּיהוּדִי עָנִי שָׂחַי לוֹ בִּבְכָּר קָטָן, וְעָסַק בַּחֲפִירַת טִיט לְפַרְנָסָתוֹ. פַּעַם אַחַת בִּהְיוֹתוֹ שָׁקוּעַ בַּעֲבוֹדָתוֹ, רָאָה פִּתְאוֹם מַשֶּׁהוּ נוֹצֵץ בְּתוֹךְ הַטִּיט, הוּא הִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב וְרָאָה שֶׁזֶּה יָהֲלוֹם, אֶבֶן טוֹבָה מְאֹד.

שָׂמַח הַיְּהוּדִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּמִיָּד פָּנָה לְבֵית הַסּוֹחֵר בַּאֲבָנִים טוֹבוֹת, לִשְׁאֹל אוֹתוֹ כַּמָּה זֶה שָׁוֶה, הֵשִׁיב לוֹ הַסּוֹחֵר: "בְּכָל הַמְּדִינָה לֹא תִּמְצָא מִי שֶׁיִּקְנֶה אֶבֶן כָּזוֹ יְקָרָה, סַע לְלוֹנְדוֹן, שָׁם תִּמְצָא סוֹחֵר גָּדוֹל שֶׁיִּקְנֶה מִמְּךָ אֶת הָאֶבֶן בְּמְחִיר מָלֵא וְכָךְ תֵּהָפֵךְ לְעָשִׁיר גָּדוֹל". הֶעָנִי אָסַף אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ וְיָצָא לְעִיר הַנְּמַל.

שָׁם הָיְתָה אֳנִיָּה שֶׁהִפְלִיגָה לְלוֹנְדוֹן, אֶלָּא שֶׁלֶּעָנִי כְּבָר לֹא נִשְׁאַר כֶּסֶף בִּשְׁבִיל הָאֳנִיָּה. הוּא נִגַּשׁ בַּסֵּתֶר לְרַב הַחוֹבֵל הַבִּין שֶׁמְּדֻבָּר בְּסוֹחֵר גָּדוֹל מְאֹד, וּמִיָּד הִזְמִין אוֹתוֹ לְהַפְלִיג בָּאֳנִיָּה וְהִקְצָה לוֹ חֶדֶר מְיֻחָד, כָּרָאוּי לְסוֹחֵר גָּדוֹל שֶׁכְּמוֹתוֹ.

בְּכָל יוֹם, בְּשָׁעָה שֶׁהַיְּהוּדִי הָיָה אוֹכֵל, הוּא הָיָה מִסְתַּכֵּל בָּאֶבֶן הַיְּקָרָה וּמִתְמַלֵּא בְּשִׂמְחָה, מִתּוֹךְ מַחְשָׁבָה עַל הָאִשָּׁה הַגָּדוֹל שֶׁיָּבוֹא לוֹ כַּאֲשֶׁר יִמְכֹּר אֶת הָאֶבֶן. יוֹם אֶחָד, כְּשֶׁאָכַל פַּת שַׁחֲרִית וְהִתְבּוֹנֵן בָּאֶבֶן כְּדַרְכּוֹ, הִתְנַמְנֵם וְנִרְדַּם. כַּאֲשֶׁר הוּא יָשֵׁן, נִכְנַס לַחֶדֶר הַמֶּלְצָר כְּדֵי לְפַנּוֹת אֶת שְׁיָרֵי הָאֹכֶל, הוּא לָקַח אֶת הַמַּפָּה עִם הַפֵּרוּרִים שֶׁעָלֶיהָ, מִבְּלִי לָשִׂים לֵב שֶׁיֵּשׁ גַּם אֶת הָאֶבֶן הַטּוֹבָה עַל הַמַּפָּה, וְזָרַק אֶת הַכֹּל לַיָּם.

כְּשֶׁהִתְעוֹרֵר הֶעָנִי מִשְּׁנָתוֹ וְהֵבִין מַה קָּרָה, חָשְׁכוּ עֵינָיו. כָּל רְכוּשׁוֹ וְשִׂמְחָתוֹ, הָיְתָה הָאֶבֶן הַטּוֹבָה, וַעֲכְשָׁו הוּא

לֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת. הוּא גַּם חָשַׁב שֶׁכַּאֲשֶׁר רַב הַחוֹבֵל יַבְחִין שֶׁהָאֶבֶן הַטּוֹבָה לֹא נִמְצֵאת, הוּא עָלוּל אֲפִלּוּ לַהֲרֹג אוֹתוֹ עַל שֶׁהוּא נוֹסֵעַ אִתּוֹ וְאֵין לוֹ כֶּסֶף לְשַׁלֵּם.

אֲבָל אַחַר כָּךְ חָשַׁב הֶעָנִי לְעַצְמוֹ: "הֲרֵי הַתּוֹרָה צִוְּתָה אוֹתָנוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי כָּל מַה שֶׁקּוֹרֶה לָנוּ זֶה בִּרְצוֹן ה' וְהַכֹּל לְטוֹבָה, אִם כֵּן, בְּוַדַּאי שֶׁאֵין סִבָּה לִהְיוֹת עָצוּב". וְכָךְ הֶחְלִיט לִהְיוֹת שָׂמֵחַ כְּאִלּוּ לֹא אֵרַע דָּבָר.

לְמָחֳרָת נִכְנַס רַב הַחוֹבֵל אֶל הַיְּהוּדִי כְּדַרְכּוֹ, וְלֹא הִרְגִּישׁ שֶׁקָּרָה מַשֶּׁהוּ, כִּי בֶּאֱמֶת הוּא הָיָה שָׂמֵחַ.

רַב הַחוֹבֵל נִגַּשׁ אֵלָיו וְאָמַר לוֹ: "דָּבָר סוֹד יֵשׁ לִי לוֹמַר אֵלֶיךָ, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה אִישׁ חָכָם וְיָשָׁר וְלָכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ שֶׁתַּעֲזֹר לִי, אֲנִי רוֹצֶה לִקְנוֹת תְּבוּאָה רַבָּה עַל מְנַת לִמְכֹּר אוֹתָהּ בְּרֶוַח גָּדוֹל בְּלוֹנְדוֹן, אֲבָל הֱיוֹת שֶׁאֲנִי עוֹבֵד גַּם בָּאוֹצָר הַמֶּלֶךְ אֲנִי חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יֹאמְרוּ שֶׁגָּנַבְתִּי אֶת הַכֶּסֶף מֵאוֹצַר הַמֶּלֶךְ, וְלָכֵן אֲנִי רוֹצֶה לִרְשֹׁם אֶת כָּל הַתְּבוּאָה עַל שִׁמְךָ".

הִסְכִּים הַיְּהוּדִי וְכָל הַתְּבוּאָה נִרְשְׁמָה עַל שְׁמוֹ. לְפֶתַע הוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁרַב הַחוֹבֵל מֵת בְּפֶתַע פִּתְאוֹם וְכָל הַתְּבוּאָה הַיְקָרָה נִשְׁאֲרָה בִּידֵי הַיְּהוּדִי, וְכָךְ הוּא נִהְיָה עָשִׁיר גָּדוֹל מְאֹד, יוֹתֵר מִמַּה שֶׁהָיָה מִתְעַשֵּׁר מֵהָאֶבֶן הַטּוֹבָה.

"יְלָדִים יְקָרִים", הֵרִים סַבָּא אֶת קוֹלוֹ וְאָמַר, "אִם הַיְּהוּדִי הָיָה מִצְטַעֵר עַל הָאֶבֶן הַטּוֹבָה שֶׁאָבְדָה לוֹ, וְשֶׁבָּאֱמֶת לֹא הָיְתָה שֶׁלּוֹ, הוּא הָיָה מַפְסִיד גַּם אֶת מַה שֶּׁבָּאֱמֶת הָיָה שַׁיָּךְ לוֹ – שֶׁזֶּה הַכֶּסֶף הָרַב שֶׁקִּבֵּל עַל יְדֵי מְכִירַת הַתְּבוּאָה – אֲבָל בִּגְלַל שֶׁהוּא הָיָה חָכָם וְלֹא הִצְטַעֵר עַל מַה שֶּׁלֹּא הָיָה שֶׁלּוֹ, הוּא זָכָה לְקַבֵּל אֶת מַה שֶּׁבָּאֱמֶת בֶּן מַגִּיעַ לוֹ".

"וְזֶה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁנִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וְלֹא נִצְטַעֵר עַל מַה שֶּׁאֵין לָנוּ וְיֵשׁ לַאֲחֵרִים, אוֹ עַל דְּבָרִים שֶׁחִסַּרְנוּ לְקַבֵּל וּבְסוֹף לֹא קִבַּלְנוּ, אוֹ עַל מַה שֶּׁאָבַד לָנוּ; כִּי מַה שֶּׁמַּגִּיעַ לָנוּ – יַגִּיעַ לָנוּ".

"וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בּוֹחֵן אוֹתָנוּ אִם אֲנַחְנוּ מִתְמַרְמְרִים עַל מַה שֶּׁאֵין לָנוּ וְכָךְ אֲנַחְנוּ עֲלוּלִים לְהַפְסִיד גַּם אֶת מַה שֶּׁבָּאֱמֶת בֶּן יֵשׁ לָנוּ, אוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ שְׂמֵחִים בְּמַה שֶׁכֵּן יֵשׁ לָנוּ וְלֹא עֲצוּבִים עַל מַה שֶּׁאֵין לָנוּ, וְכָכָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָבִיא לָנוּ עוֹד וְעוֹד טוֹב. וְעַכְשָׁו נַעֲלֶה כֻּלָּנוּ לַהַסָּעָה וְנֵלֵךְ הַבַּיְתָה".

פֶּרֶק ב'.

"יְלָדִים יְקָרִים, בָּרוּךְ ה' זָכִינוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל מַסֶּכֶת שַׁבָּת, כָּל מִי שֶׁיִּבְחַן עַל הַמַּסֶּכֶת וְיֵדַע לַעֲנוֹת יְקַבֵּל שֵׁי מְיֻחָד וּבְנוֹסָף יִכָּנֵס לַהַגְרָלָה עַל כַּרְטִיס קְנָיָה מְיֻחָד עַל סַךְ מֵאתַיִם שְׁקָלִים לִקְנוֹת בּוֹ סְפָרִים בַּחֲנוּת הַסְּפָרִים הַגְּדוֹלָה שֶׁלְּיַד הַתַּלְמוּד תּוֹרָה". הַמְלַמֵּד סִיֵּם אֶת דְּבָרָיו וְכָל הַיְּלָדִים הִתְמַלְּאוּ בְּחֵשֶׁק רַב לַחָזֹר וּלְשַׁנֵּן אֶת כָּל הַמַּסֶּכֶת וּלְהִבָּחֵן עָלֶיהָ בְּהַצְלָחָה, בְּעֶזְרַת ה'.

גַּם שְׁרוּלִיק שָׁמַע אֶת דְּבָרָיו שֶׁל הַמְלַמֵּד וְאָמַר בְּלִבּוֹ: "יֵשׁ לִי מֻלָּא סְפָרִים שֶׁאֲנִי מְאוֹד מְאוֹד רוֹצֶה לִקְנוֹת, בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ אֲנִי יַחֲזֹר טוֹב וְיֵדַע אֶת כָּל מַסֶּכֶת שַׁבָּת וְיִבָּחֵן עָלֶיהָ בְּהַצְלָחָה, וְכָךְ, מִלְּבַד הַשָּׂכָר הֶעָצוּם שֶׁל לִמּוּד תּוֹרָה, בְּעֶזְרַת ה' אֶזְכֶּה בַּהַגְרָלָה וְכָךְ אוּכַל גַּם לִקְנוֹת אֶת כָּל הַסְּפָרִים שֶׁאֲנִי מְאוֹד מְאוֹד רוֹצֶה לִקְנוֹת".

וְאָכֵן, שְׁרוּלִיק נִצַּל אֶת הַזְּמַן וְלָמַד אֶת כָּל מִשְׁנָיוֹת שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה, הוּא חָזַר וְחָזַר עַד שֶׁיָּדַע אֶת כָּל הַמַּסֶּכֶת עַל בֶּרְיָה.

בְּהַגִּיעַ יוֹם הַמִּבְחָן נִגַּשׁ שְׁרוּלִיק לַמִּבְחָן בִּתְפִלָּה לַה' שֶׁיְּצִלִיחַ, וְאָכֵן, בְּסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא הוּא הִצְלִיחַ בַּמִּבְחָן וְנִכְנַס לַהַגְרָלָה. הוּא לֹא הֶאֱמִין לְמִשְׁמַע אָזְנָיו כַּאֲשֶׁר הַמְלַמֵּד הֵרִים אֶת הַפֶּתֶק וְהִכְרִיז אֶת שְׁמוֹ, הוּא נִגַּשׁ לַמְלַמֵּד וְהַמְלַמֵּד הִגִּישׁ לוֹ אֶת הַכַּרְטִיס לִקְנוֹת בּוֹ אֶת סִפְרֵי הַקֹּדֶשׁ. שְׁרוּלִיק לָקַח אֶת הַכַּרְטִיס בְּשִׂמְחָה וּבְסִיּוּם הַלִּמּוּדִים הוּא נִגַּשׁ יַחַד עִם יַעְנְקִי יָשָׁר לַחֲנוּת הַסְּפָרִים בִּכְדֵי לִרְאוֹת אֵיזֶה סְפָרִים לִקְנוֹת. הֵם חִפְּשׂוּ וְהִתְלַבְּטוּ אַךְ לֹא יָדְעוּ בְּמַה לִבְחֹר, "אוּלַי נִקְנֶה חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תּוֹרָה מִקְרָאוֹת גְּדוֹלוֹת" הִצִּיעַ יַעְנְקִי.

"זֶהוּ רַעְיוֹן מְצֻיָּן", הֵשִׁיב שְׁרוּלִיק, "אֲבָל אֲנִי חָשַׁבְתִּי לִקְנוֹת שַׁ"ס מִשְׁנָיוֹת מְהֻדָּר, וְאֵין לִי כֶּסֶף לִשְׁנֵיהֶם". –

"וְאוּלַי נִקְנֶה מִשְׁנָה בְּרוּרָה", – "זֶהוּ גַּם רַעְיוֹן מְצֻיָּן, אֲבָל אֵין לִי כֶּסֶף לְהַכֹּל, וּמֵרֹב שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לִקְנוֹת הַרְבֵּה אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לִּקְנוֹת; הָאֱמֶת שֶׁאֲנִי מְאוֹד מְאוֹד רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לִי ש"ס תַּלְמוּד בַּבְלִי מִשֶּׁלִּי, אֲבָל זֶה עוֹלֶה מַמָּשׁ יָקָר וְאֵין לִי אֶת כָּל הַכֶּסֶף לְכָךְ".

"רָגַע, רָגַע, אֲנִי רוֹאֶה שֶׁמַּתְחִיל לִהְיוֹת מְאֻחָר, אוּלַי הַהוֹרִים דּוֹאֲגִים לָנוּ, נַחֲזֹר הַבַּיְתָה וְנָשׁוּב מָחָר לִרְאוֹת מַה לִּקְנוֹת".

שְׁרוּלִיק הִנִּיחַ אֶת הַכַּרְטִיס בַּכִּיס וְיָצָא הַבַּיְתָה יַחַד עִם יַעְנְקִי, בַּדֶּרֶךְ אָמַר שְׁרוּלִיק לְיַעְנְקִי: "יֵשׁ לָנוּ עַכְשָׁו יוֹם שָׁלֵם, נִתְיַעֵץ וְנַחֲשֹׁב וְנִרְאֶה מַה נַּחֲלִיט, וּבְעֶזְרַת ה' מָחָר נֵצֵא לִקְנוֹת אֶת הַסְּפָרִים".

מִיָּד כַּאֲשֶׁר נִכְנַס שְׁרוּלִיק הַבַּיְתָה הוּא אָמַר בְּהִתְרַגְּשׁוּת: "אַבָּא וְאִמָּא, בָּרוּךְ ה' הִצְלַחְתִּי בַּמִּבְחָן עַל מַסֶּכֶת שַׁבָּת וְאַף זָכִיתִי בְּהַגְרָלָה וְקִבַּלְתִּי כַּרְטִיס קְנִיָּה בַּחֲנוּת סְפָרִים בְּשׁוֹי מָאתַיִם שְׁקָלִים". אַבָּא וְאִמָּא שָׂמְחוּ מְאוֹד, נָשְׁקוּ לוֹ עַל רֹאשׁוֹ וְאָמְרוּ לוֹ: "ה' מְאוֹד אוֹהֵב אוֹתְךָ שֶׁאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה, וְאָנוּ שְׂמֵחִים מְאוֹד שֶׁזָּכִינוּ בְּיֶלֶד צַדִּיק כָּמוֹךָ, וְכֵן אָנוּ שְׂמֵחִים עַל הַפְּרָס שֶׁקִּבַּלְתָּ".

בַּבֹּקֶר שְׁרוּלִיק קָם בְּשִׂמְחָה תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁהוּא חוֹשֵׁב עַל הַכַּרְטִיס שֶׁבְּכִיסוֹ שֶׁאִתּוֹ הוּא יִקְנֶה אֶת הַסְּפָרִים. "הָאֱמֶת שֶׁעֲדַיִן לֹא הֶחְלַטְתִּי מַה לִּקְנוֹת", חָשַׁב שְׁרוּלִיק לְעַצְמוֹ, "טוֹב, נַחְשֹׁב עַל כָּךְ בַּהַפְסָקָה בַּחֵיידֶר, וּבְעֶזְרַת ה' בְּסִיּוּם הַלִּמּוּדִים אוּכַל כְּבָר לִקְנוֹת".

שְׁרוּלִיק הִכְנִיס אֶת יָדוֹ לְכִיסוֹ בִּכְדֵי לְמַשֵּׁשׁ אֶת הַכַּרְטִיס, אַךְ אֲבוֹי, הַכַּרְטִיס לֹא נִמְצָא בַּכִּיס. הוּא חִפֵּשׂ בַּכִּיס הַשֵּׁנִי וְגַם בַּכִּיס שֶׁל הַחֻלְצָה וְשֶׁל הַמְּעִיל, אַךְ הַכַּרְטִיס לֹא נִמְצָא. שְׁרוּלִיק הָיָה מַמָּשׁ בְּצַעַר

אִמָּא שָׂרָאֲתָה בְּצַעֲרוֹ שֶׁל שְׁרוּלִיק, נִסְתָּה לְבָרֵר אֵצֶל הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים אִם הֵם רָאוּ אֶת הַכַּרְטִיס. "הָאֱמֶת, שָׂרָאִיתִי אֶת מוֹרְדְּכַ'לֶה מְשַׂחֵק בְּכַרְטִיס אֶתְמוֹל, לֹא יָדַעְתִּי שֶׁזֶּה הַכַּרְטִיס שֶׁל שְׁרוּלִיק, חָשַׁבְתִּי שֶׁזֶּה כַּרְטִיס שֶׁכְּבָר יָצָא מִכְּלַל שִׁמּוּשׁ", אָמְרָה דְּסִי.

שְׁרוּלִיק נִגַּשׁ מִיָּד לְמוֹרְדְּכַ'לֶה וְשָׁאַל אוֹתוֹ, "שִׂחַקְתָּ אֶתְמוֹל בְּכַרְטִיס?", וּמוֹרְדְּכַ'לֶה הֵשִׁיב: "טִיס, מַטָּה", תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁהוּא מַצְבִּיעַ לְעֵבֶר הַחַלּוֹן. שְׁרוּלִיק הֵבִין שֶׁמּוֹרְדְּכַ'לֶה זָרַק אֶת הַכַּרְטִיס לְמַטָּה, וּמִיָּד רָץ לְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ לְמַטָּה, אַךְ לֹא מָצָא אוֹתוֹ. שְׁרוּלִיק הִצְטַעֵר מְאֹד וְחָשַׁב בְּלִבּוֹ, "אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם הַמְּלַמֵּד יִתֵּן לִי כַּרְטִיס חָדָשׁ וּמִי יוֹדֵעַ אִם יַעֲשׂוּ עַל זֶה הַשְׁבַּת אֲבֵדָה, אוּלַי הָאוֹטוֹ מְטַאטֵא שָׁאַב אֶת הַכַּרְטִיס עִם כָּל הַלִּכְלוּכִים שֶׁבָּרְחוֹב.

לְפֶתַע נִזְכַּר שְׁרוּלִיק בַּסִּפּוּר שֶׁסִּפֵּר סַבָּא עַל הֶעָנִי עִם הָאֶבֶן הַטּוֹבָה, וְאָמַר לְעַצְמוֹ: "גַּם הֶעָנִי הָיָה צָרִיךְ לְהִצְטַעֵר מְאוֹד כְּשֶׁאָבְדָה לוֹ הָאֶבֶן הַטּוֹבָה וְנִפְלָה לַיָּם, אַךְ הוּא בָּחַר לִהְיוֹת שָׂמֵחַ וּבִזְכוּת זֶה הוּא קִבֵּל הַרְבֵּה יוֹתֵר, גַּם אֲנִי אֶבְחַר לִהְיוֹת שָׂמֵחַ וּבְוַדַּאי שֶׁבִּזְכוּת זֶה ה' יִתֵּן לִי כָּל טוּב". וְכָךְ הִתְחַזֵּק שְׁרוּלִיק בְּשִׂמְחָה וְיָצָא לַחֵיידֶר.

בַּבַּיְתָה הוּא יָשַׁב לִלְמֹד בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, לְפֶתַע נִכְנַס הַמְּפַקֵּחַ לַכִּיתָּה וּבָחַן אֶת פְּנֵי הַתַּלְמִידִים שֶׁיִּשְׁבוּ וְלָמְדוּ. בְּסִיּוּם הַלִּמּוּד קָרָא הַמְּלַמֵּד לִשְׁרוּלִיק וְאָמַר לוֹ, "הַמְּפַקֵּחַ רוֹצֶה לְדַבֵּר אִתְּךָ".

שְׁרוּלִיק לֹא הֵבִין מַדּוּעַ הַמְּפַקֵּחַ הֶחְלִיט לִקְרֹא לוֹ, אַךְ לֹא הִתְעַכֵּב וְצָעַד בִּמְהִירוּת לְעֵבֶר חַדְרוֹ שֶׁל הַמְּפַקֵּחַ. הוּא דָּפַק עַל הַדֶּלֶת וְהַמְּפַקֵּחַ פָּתַח לוֹ וְהוֹרָה לוֹ לְהִכָּנֵס וְלָשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא. כְּשֶׁשְׁרוּלִיק הִתְיַשֵּׁב, אָמַר לוֹ הַמְּפַקֵּחַ: "כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לְכָאן לַכִּיתָּה, הִבְחַנְתִּי שֶׁאַתָּה לוֹמֵד מַמָּשׁ בְּשִׂמְחָה, בְּוַדַּאי קָנִיתָ בַּכַּרְטִיס שֶׁהַמְּלַמֵּד הֶעֱנִיק לְךָ סְפָרִים וְאַתָּה שָׂמֵחַ בָּהֶם".

שְׁרוּלִיק נִזְכַּר בַּאֲבֵדַת הַכַּרְטִיס וְאָמַר: "דַּוְקָא לֹא קָנִיתִי, כִּי הַכַּרְטִיס אָבַד לִי". – "וּבְכָל זֹאת אַתָּה שָׂמֵחַ?" שָׁאַל הַמְּנַהֵל.

"כֵּן", הֵשִׁיב שְׁרוּלִיק, "הֶחְלַטְתִּי שֶׁאָבְדַן הַכַּרְטִיס לֹא יְאַבֵּד לִי אֶת הַשִּׂמְחָה, כִּי מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה

זֶה הֲכִי טוֹב, וּמַה שֶּׁשְּׁלִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לִי". הַמְנַהֵל/המפקח הִתְרַגֵּשׁ לִשְׁמֹעַ אֶת דְּבָרָיו שֶׁל שְׁרוּלִיק וְאָמַר לוֹ: "תֵּדַע לְךָ שֶׁאֶתְמוֹל פָּגַשְׁתִּי אֶחָד מֵהַתּוֹרְמִים שֶׁל הַחֵידֶר וְסִפַּרְתִּי לוֹ עַל הַכִּתָּה שֶׁלָּכֶם שֶׁנִּבְחַנוּ עַל מַסֶּכֶת שַׁבָּת, הַתּוֹרֵם הִתְרַגֵּשׁ מְאוֹד וְהוֹצִיא מִכִּיסוֹ שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁקָלִים וְאָמַר: "אֲנִי נוֹתֵן לְךָ כָּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁקָלִים שֶׁתִּתֵּן לַתַּלְמִיד הֲכִי מְצְטַיֵּן שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּשִׂמְחָה בִּכְדֵי שֶׁיּוּכַל לִקְנוֹת סְפָרִים לָרֹב; אַחַר כָּךְ הוּא הוֹצִיא עוֹד סְכוּם כֶּסֶף בִּכְדֵי לְחַלֵּק כַּרְטִיסֵי קְנִיָּה עַל סַךְ מָאתַיִם שְׁקָלִים לְכָל הַיְלָדִים שֶׁלָּמְדוּ וְיָדְעוּ".

הַמְנַהֵל/המפקח הִמְשִׁיךְ וְאָמַר: "כַּאֲשֶׁר נִבְנַסְתִּי הַיּוֹם לַכִּתָּה שֶׁלָּכֶם, רָאִיתִי שֶׁאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד וְהֶחְלַטְתִּי לְהַעֲנִיק לְךָ אֶת הַכַּרְטִיס, בִּפְרָט עַכְשָׁו שֶׁאַתָּה מְסַפֵּר לִי שֶׁהַכַּרְטִיס אָבַד וּבְכָל זֹאת אַתָּה שָׂמֵחַ - בְּוַדַּאי שֶׁהַכַּרְטִיס מַגִּיעַ לְךָ". שְׁרוּלִיק נָטַל אֶת הַכַּרְטִיס בְּבוּשָׁה, תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁהוּא מוֹדֶה לַמְנַהֵל/למפקח וְגַם לַתּוֹרֵם.

בַּהַפְסָקָה, לָחַשׁ שְׁרוּלִיק לְיַעֲנְקִי: "הַמְנַהֵל/המפקח הֵבִיא לִי כַּרְטִיס שֶׁל שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁקָלִים, וְכָךְ נוּכַל לִקְנוֹת הַרְבֵּה סְפָרִים, גַּם לִי וְגַם לָךְ".

אַחֲרֵי צָהֳרַיִם הֵם הָלְכוּ שׁוּב לַחֲנוּת וְקָנוּ גַּם שַׂ"ס, גַּם חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה-מִקְרָאוֹת גְּדוֹלוֹת, וְעוֹד. בַּדֶּרֶךְ הַבַּיְתָה אָמַר יַעֲנְקִי: "אֲנִי מַמָּשׁ רוֹאֶה בְּחוּשׁ אֶת מַה שֶּׁסַּבָּא לִמֵּד אוֹתָנוּ מֵהַסִּפּוּר הַנִּפְלָא, שֶׁכַּאֲשֶׁר נִשְׂאָרִים שְׂמֵחִים, תָּמִיד מְקַבְּלִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה יוֹתֵר. כַּאֲשֶׁר לֹא חוֹשְׁבִים עַל מַה שֶּׁאֵין לָנוּ, אֶלָּא שְׂמֵחִים בְּמַה שֶּׁיֵּשׁ לָנוּ, אָנוּ מְאֻשָּׁרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר".

בסייעתא דשמיא עומד לצאת לאור ספר של "שרוליק ויענקי לומדים מהפרשה".
ניתן לקחת חלק וזכות. ניתן גם להקדיש להצלחה או לע"נ וכדומה

ניתן לתרום לזיכוי הרבים: 0527193031